

Sygan bagşy /poema

Category: Kitapcy, Poemalar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Sygan bagşy /poema SYGAN BAGŞY

Orazgeldi Ylýasowyň ýadygärligine

1.

Ötdi kerwen

Giň sährany terk eýläp.

Giň sährany gözýasyma gark eýläp.

Ötdi kerwen,

Geçdi kerwen çölümden...

(Utulýan kän,

Gutulýan ýok ölümde).

Çöl şeýle giň,
Göz ýetirip bolanok.
Kerwen welin yza dönüp bilenok.

Jahan çöldenem giň,
Sähradanam giň –
Ýyllary kerwenläp,
Bir çetinden gir!

Gorap,
Gizläp
Muň gowgadan bir başyň,
Çekiber,
Çekiber kerweniň başyn!

Ýük agyr.
Ýol uzak.
Ýol uzak hem kyn.
Pellehana bolsa şeýle bir ýakyn.

Ýetersiň.
Ýatarsyň...
Ötersiň şeydip.
Ýol uzak,
Sähra giň –
Bolanok gaýdyp.

Otuz üç ýyl.
Gysga kerwen, eý aman!
Pellehanaň ýakyn eken,
Sygan jan!..

2

0 ýyllar men on dört ýaşly çagadym,
Bardy meniň ýonekeý bir sagadym.
Könedi.
Mendenem dogupdy öñræk...
Ýitirdim.

Agladym.

Gözledim eňräp.

Özümden ulular soranda derdim:

«Täzejedi,

Gzyldandy» diýerdim...

O ýyllar men eýýäm ýigit çykypdym,

Yşk dagyny gerdenimde çekipdim.

Aýra düşüp wysalyndan lälämiň,

Näce ýyllap agtaranyň nämälim.

Obam,

Ilim-günüm soranda derdim:

«Aý jemally,

Aýjemaldy» diýerdim...

Sagadam edindim –

Iň soňky moda.

Söýgime-de duşdum –

Bir ýanar oda...

Birden elim maňlaýyma ýetirdim:

Bu gün nädip,

Nädip seni ýitirdim?

... Ötdi kerwen,

Geçdi kerwen düzümden.

Şeydibem sen gaýyp bolduň gözümden.

Sökeýin sährany,

Gezeýin çöli,

Ýarsyn dodagy my epgegiň ýeli,

Çapar bolup çar tarapa çapaýyn...

Ah, nireden,

Nädip seni tapaýyn?!

Sygan bagşy.

Juwan bagşy.

Jan bagşy.
Merdan bagşy.
Soltan bagşy.
Han bagşy.

3

Gülseň gözüň szüldi,
Üstünde jan ezildi.
Ah, Garagöz, Garagöz,
Gitseň, meýlis bozuldy.

«Dur» diýende durduňmy?
Durup, hile gurduňmy?

Ah, Garagöz, Garagöz,
Özgä köňül berdiňmi?

Köşeşerden ir, gelin,
Gabrystanı gir, gelin.
Aglasaň – gözýasyň
Ýandak bilen syr, gelin!

Ýuwaş - ýuwaş sowanyň
Çaklan eken Syganyň.
Soňam...
Hoşlaşmak için
Saklan eken Syganyň.

Gözi düşüp durmasa,
Agtarypdyr, ýoklapdyr.
Seniň gara saçyňa
Gije diýip uklapdyr.

Şol uklaşy.
Galmady.
Pelek, munyň bolmady.
Mukamsöyer türkmenim,
Daragtyň boý almady!..

Biz juda kän bardyk –
 Sazyňy sorap.
 Biz juda az bardyk –
 Halyňy sorap!
 Şeýdip, biz özümüz ýitirdik seni
 Biz seni özümüz bilmedik gorap!

Diýerdik:
 «Howlukma,
 Dursana, Sygan,
 Pylany toý edýä,
 Ýörsene, Sygan...»
 Diýerdik ýagdaýny görüp durbam:
 «Hany,
 Şujagazy ursana, Sygan...»
 Indem durus başujuňda yzlaşyp:
 «Bir göter başyňy,
 Tursana Sygan!..»

Ötdi kerwen,
 Golda galdy dostlaryň.
 Seni ýollap,
 Ýolda galdy dostlaryň.

Bu panyň oýnuny görsene, Sygan!
 Bagışla!
 Tursana!!
 Ýörsene, Sygan!!!

Aç gözüňi,
 Nazar aýla daglara –
 Olar seniň dutaryň deý dymyp dur.
 Güýz ýapragy
 Bilbil uçan bagyňdan
 Mahym gyzyň gözýasy deý dymyp dur.

Garly daglaň awlagynda aw görüp,
Öz ömrüňi haýsy awça awlatdyň?
«Aglama» diýip,
Mahymjany diňdirip,
Näme birden uly ili aglatdyň?

Garaganyň gara bagryn gan edip,
Ýaş akdyryp Bäherdeniň gözünden,
Şindem seniň sona boýlyň sallanyp,
Hanha barýa Ýolöteniň düzünden.

Ýeri, nirä gitdiň
Bir gezek tutman
Ýüregiňde arman goýan goşardan?
...Daş çyksam –
Owazyň içerden gelýä,
Öye girsem –
Ýaňlanyp dur daşardan...

6

Ötdi kerwen,
Geçdi kerwen çölümden...
Hoş gal, sähram,
Hoş gal!
Bolanok gaýdyp.
...Hergiz namart keprüsinden ötmediň,
Gark bolup derýada galdyňmy şeýdip?

Labyrdan çykmagyň gümana eden
Gümman derýa –
Durmuş bolup çykdymy?
Gazap edip, agdardymy gämiňi,
Şeýdip, düýpsüz ummanyna, çekdimi?

...Gara dag dymyp dur –
Gara dutar deý,
Gara dutar –
Gara dag deý dymyp dur.

Ýüregmize bolsa ýalňyz owazyň
Şerbet bolup,
Melhem bolup damyp dur.

Üstüniň, şol gadym köprüsi bilen
Akyp ýatyr seni gark eden derýa...
Mertler –
Şindem özün oklaýa suwa.
Namartlar –
Şindizem köprüden barýa...

Şiraly NURMYRADOW. Poemalar